GAZETKA RADIOWA

Nr 2 | Warszawa, Październik 1947 rok | Rok I

Od Redakcji

Oddajemy w ręce Czytelników drugi numer „Gazetki Radiowej". Pragniemy, aby była ona łącznikiem pomiędzy Polskim Radiem a setkami tysięcy naszych słuchaczy, skupionych przy głośnikach radiowych w całej Polsce.

Nasza Gazetka pragnie być przyjacielem każdego radiosłuchacza, informując go o wszelkich ciekawszych wydarzeniach z życia i pracy Polskiego Radia.

Chcemy, Drodzy Czytelnicy, aby „Gazetka Radiowa", wywieszona w świetlicy czy lokalu organizacyjnym, ułatwiła Wam korzystanie z programu radiowego. Dlatego też dużo miejsca poświęcamy omówieniom ciekawszych audycji.

Prosimy jednocześnie wszystkich Czytelników o komunikowanie nam wszelkich uwag i życzeń, dotyczących „Gazetki Radiowej".

Listy prosimy adresować: Warszawa, ul. Noakowskiego 18, Biuro Studiów i Propagandy Polskiego Radia, Redakcja „Gazetki Radiowej".

Będzie słychać lepiej

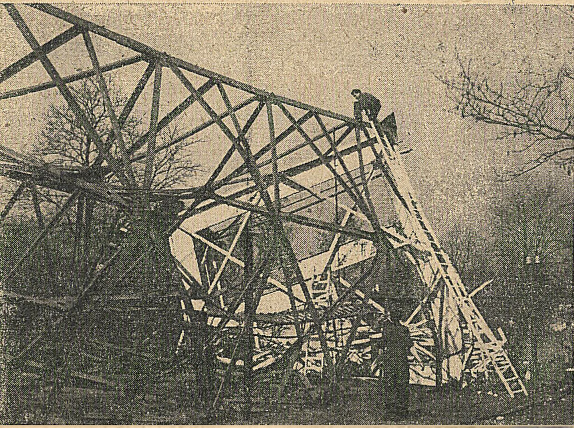
WROCŁAW

Dnia 25 sierpnia do portu w Gdyni wpłynął polski transatlantyk „Batory", mając na pokładzie 50 kilowatową nowoczesną stację nadawczą, zakupioną w Stanach Zjednoczonych dla radiostacji wrocławskiej. Ustawianie nowego nadajnika ma się ku końcowi i w przyszłym miesiącu radiostacja wrocławska rozpocznie swą pracę. Montaż spoczywa całkowicie w rękach polskich inżynierów i radiotechników bez pomocy ekspertów zagranicznych.

TORUŃ

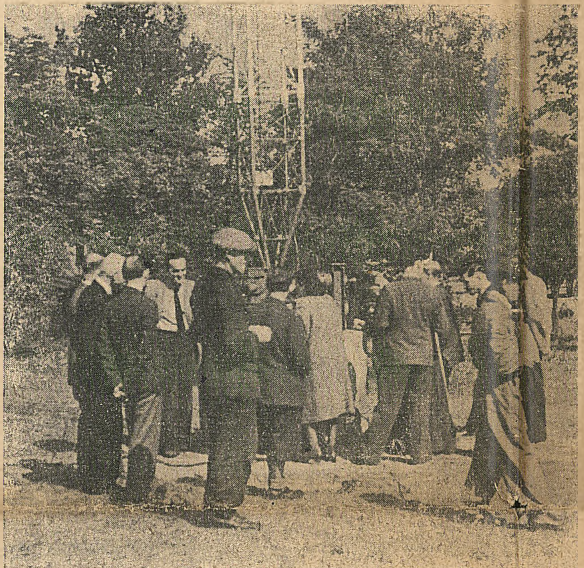
W dniu 26 października 1947 r. nastąpiło uroczyste otwarcie odbudowanej wysiłkiem polskich inżynierów i robotników radiostacji w Toruniu. Stacja nadawcza oraz maszt antenowy zostały całkowicie zniszczone przez cofające się wojska niemieckie. Obecnie radiostacja toruńska pracująca na fali 986 m., posiada 24 kilowatów w antenie i jest odbudowana niemal całkowicie według wzorów przedwojennych.

TAK BYŁO

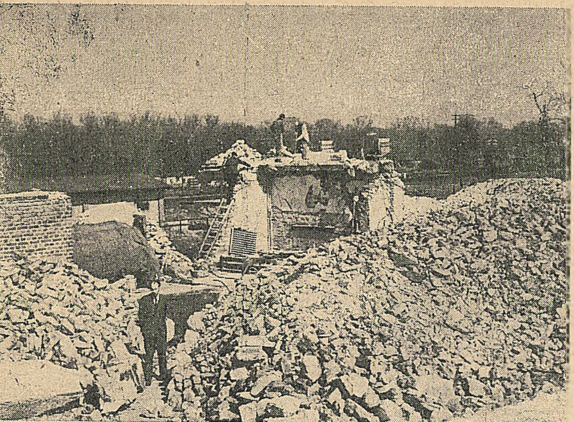

Wybuch niemieckiej miny zniszczył potężny maszt radiostacji.

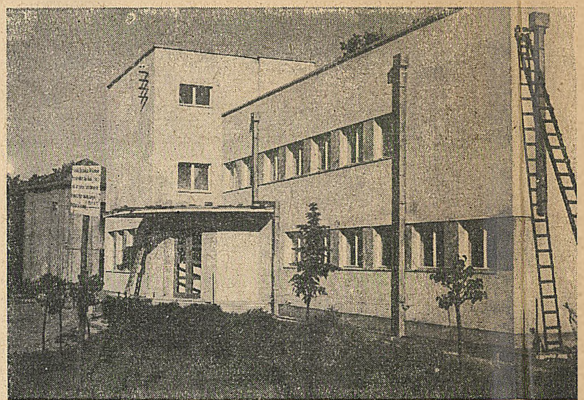
TAK JEST

Obok: W niebo strzela nowy 70 metrowy maszt.

Niemcy dwukrotnie wysadzali gmach radiostacji toruńskiej.

Odbudowany gmach radiostacji toruńskiej.

W LISTOPADZIE ODBĘDZIE SIĘ FESTIWAL RADIOWY MUZYKI SŁOWIAŃSKIEJ

W listopadzie odbędzie się w Polsce Festiwal Radiowy Muzyki Słowiańskiej. Na program złożą się występy wielkich zespołów artystycznych, solistów oraz zespołów regionalnych wszystkich państw słowiańskich.

Koncerty będą transmitowane na wszystkie rozgłośnie państw słowiańskich, biorących udział w Festiwalu.

Radiosłuchacze polscy będą mieli możność wysłuchania muzyki słowiańskiej w najlepszym wykonaniu. Koncerty będą dostępne dla szerokiej publiczności.

KABEL RADIOWY ŁĄCZY POLSKIE RADIO Z CZECHOSŁOWACJĄ

Polskie Radio nie mogło dotychczas transmitować programów radiowych z krajów sąsiednich, ze względu na brak połączenia kablowego. Obecnie mamy pierwszy kabel radiowy, łączący rozgłośnie P. R. z rozgłośniami zagranicznymi, a mianowicie z Pragą Czeską.

W ramach porozumienia między Polskim Radiem a radiofonią czechosłowacką we wrześniu br. do użytku oddany został kabel łączący Pragę z Krakowem przez Morawską Ostrawę, Mysłowice i Bielsk.

Dzięki temu połączeniu możliwa jest wzajemna wymiana programów. W miesiącu wrześniu odbyły się pierwsze koncerty wymienne w wykonaniu orkiestr symfonicznych Polskiego Radia i Radia Czechosłowackiego. W październiku odbędą się dwa następne koncerty transmitowane wspólnie dla radiosłuchaczy czechosłowackich i polskich.

Mianowicie dn. 21.X. o godz. 21.00 Bratysława nada koncert muzyki słowiańskiej, zaś we wtorek, dn. 21.X o tej samej godzinie Polskie Radio będzie transmitować z Warszawy koncert polskiej muzyki kameralnej.

Drukarnia Państwowa Nr 1 w Warszawie. Zam. 2056 BSP 747 B-38975

Jak założyć głośnik radiowy?

Wszystkich tych, którzy pragną założyć u siebie w mieszkaniu głośnik radiowy, interesuje niewątpliwie, jak wielkie są koszty instalacji, sprzętu oraz co trzeba zrobić, aby w jaknajszybszym czasie uzyskać możność korzystania z radia.

Jeżeli w danej miejscowości istnieje radiowęzeł Polskiego Radia, sprawa jest prosta: Należy się do niego zgłosić, podając swój dokładny adres i wpłacić za głośnik, przewody i robociznę. Głośnik mieszkaniowy w zależności od tego, czy posiada regulator siły głosu, kosztuje od 1.050 do 1.200 zł. Głośnik zaś konstrukcji szwedzkiej, typu „Aga" — 1.500 zł. Instalacja wynosi 1.500 zł.

Zelektryfikowane miejscowości zbyt oddalone od radiowęzłów mogą być zradiofonizowane przy pomocy urządzeń zbiorowych: W jednym z mieszkań instaluje się odbiornik radiowy wysokiej klasy. Do niego dołącza się sieć przewodów, biegnących do domów radioabonentów, gdzie znajdują się głośniki mieszkaniowe.

Mieszkańcy więc wsi czy osiedla robotniczego, którzy pragną założyć u siebie urządzenia zbiorowe, po wzajemnym porozumieniu zwracają się do najbliższego radiowęzła.

Ponieważ zbiorowe urządzenie jest jak gdyby samodzielną jednostką Polskiego Radia, całkowity koszt aparatury i materiałów instalacyjnych pokrywają wszyscy zainteresowani abonenci. Aparat lampowy na prąd zmienny, który zdolny jest obsłużyć do 40-tu głośników mieszkaniowych, kosztuje 30.000 zł. Prócz tego dochodzą koszty instalacyjne. Im więcej abonentów w zbiorowym urządzeniu, tym mniejsze są koszty instalacyjne, przypadające na jednego uczestnika. Przeciętnie przy 30-tu abonentach wynoszą one około 1.500 zł na osobę.

Najbliższy radiowęzeł względnie warsztaty Polskiego Radia w Dyrekcji Okręgowej naprawiają odbiorniki zbiorowych urządzeń, licząc tylko koszty własne. Tam także można wymienić przepalone lampy po cenie znacznie niższej, niż rynkowa, jednak za zwrotem starej lampy. Prócz tego głośnikowcy płacą za prąd zużyty przez aparat.

Jak widzimy, zbiorowe urządzenie jest jakby małą spółdzielnią radiową, w której mają swój udział wszyscy jej członkowie. Tym różni się też urządzenie zbiorowe od radiowęzła, który obsługiwany jest przez pracowników Polskiego Radia.

Abonament miesięczny jest jednakowy dla wszystkich posiadaczy głośników mieszkaniowych, niezależnie od tego, czy są one obsługiwane przez radiowęzły, czy też przez urządzenie zbiorowe. Dla osób pracujących w instytucjach państwowych i samorządowych, zatrudnionych na podstawie umów o pracę, wojskowych w służbie czynnej, posiadaczy gospodarstw wiejskich, emerytów oraz duchownych uznanych wyznań, wynosi zł. 50.—

Wszyscy inni opłacają miesięcznie 100 zł. Abonament miesięczny za głośnik świetlicowy o większej mocy niż głośnik mieszkaniowy, wynosi od 75 do 450 zł., w zależności od pobieranej siły i przeznaczenia lokalu, w którym został zainstalowany.

Polskie Radio prowadzi obecnie jesienną kampanię radiofonizacji kraju. Zbliżają się miesiące słoty i opadów śnieżnych. Nadchodzą długie wieczory zimowe, które tak uprzyjemnić potrafi głośnik mieszkaniowy. Dlatego nie zwlekajmy ze swoim zamiarem i jak najprędzej załóżmy u siebie radio.

GŁOŚNIK RADIOWY W KAŻDEJ WSI I OSIEDLU ROBOTNICZYM

Polskie Radio pragnie dać możność korzystania z usług radia wszystkim rolnikom i robotnikom. W tym celu ekipy techniczne P.R. prowadzą radiofonizację kraju, zakładając linie radiofoniczne, zasilające głośniki mieszkaniowe w izbach wiejskich i mieszkaniach robotniczych.

Tam, gdzie odległość od radiowęzła jest zbyt wielka i nie opłaca się na wielokilometrowym odcinku przeciągać przewody radiowe, zakładane są zbiorowe urządzenia: zainstalowany w izbie jednego z radiosłuchaczy radioodbiornik obsługuje szereg głośników mieszkaniowych.

Ostatnio tempo jesiennej akcji radiofonizacji kraju przybrało na sile. W przeciągu miesiąca września ekipy techniczne P. R. zainstalowały 6266 głośników mieszkaniowych, radiofonizując 45 wsi, 46 szkół, 48 świetlic, 8 osiedli robotniczych, 6 szpitali, 5 fabryk, 1 sanatorium oraz 1 lotnisko.

Akcja prowadzona przez Polskie Rodio spotyka się z uznaniem społeczeństwa. Dowodem tego są licznie napływające zgłoszenia na założenie instalacji radiowych. W wielu miejscowościach województwa bydgoskiego, śląsko-dąbrowskiego, poznańskiego i warszawskiego, mieszkańcy wsi samorzutnie rozpoczęli budowę linii radiofonicznych, wkopując własne słupy. We wrześniu zgłoszono zapotrzebowanie na założenie 288 zbiorowych urządzeń radiowych oraz zainstalowanie 13.148 głośników mieszkaniowych.

NAUKA DLA WSZYSTKICH RADIOWY UNIWERSYTET LUDOWY

Nigdy nie jest zapóźno na kształcenie się i uzupełnianie swych wiadomości. Każdy radiosłuchacz, bez względu na wykształcenie i pracę, może uzupełnić swoje braki w nauce, słuchając wykładów Radiowego Uniwersytetu Ludowego, który z dniem 13 października rozpoczął drugi rok swej działalności.

Audycje Radiowego Uniwersytetu Ludowego nadawane są w programie ogólnopolskim codziennie, prócz sobót i niedziel, od godz. 18.00 do 18.15. Dla tych, którym zajęcia nie pozwalają na wysłuchanie wykładu o godz. 18.00, Warszawa II na fali 1339,3 m. powtarza audycje o godz. 22.00.

Każdy wykład, interesująco i przystępnie opracowany, stanowi zamkniętą całość. Aby odnieść jaknajwiększą korzyść, wskazane jest robienie notatek.

W poniedziałki radiosłuchacze dowiedzą się, jak powstał wszechświat, ziemia oraz jak jest zbudowany atom.

Wykłady wtorkowe odsłonią tajemnicę sprawnego działania naszego organizmu.

W środę: Nauka o Polsce i świecie współczesnym.

We czwartki omawiany będzie rozwój społeczny ludzkości.

Piątkowe wykłady zaznajomią słuchaczy z wielkimi polskimi myślicielami i artystami.

Radiowy Instytut Wydawniczy przystąpił do wydawania wykładów Radiowego Uniwersytetu Ludowego. Każdy radiosłuchacz, który pragnie gruntownie opanować poruszone przez radio zagadnienia, będzie mógł nabyć po przystępnej cenie tekst interesującego go wykładu.

ZABIERAMY GŁOS W SPRAWIE PROGRAMU RADIOWEGO

Polskie Radio wprowadza w życie nowy, niestosowany u nas dotychczas, sposób badania opinii radiosłuchaczy o audycjach. Sposób ten polega na zbieraniu wypowiedzi „na żywo", drogą bezpośredniego kontaktu z określonymi środowiskami społecznymi. W tym celu Biuro Studiów i Propagandy pragnie zainteresować zagadnieniami radia liczne świetlice robotnicze, wiejskie, młodzieżowe, a nawet dziecięce.

Prosimy wszystkie kierownictwa świetlic o organizowanie kółek „Miłośników Radia", które mogą odegrać doniosłą rolę szkoły krytycznego i właściwego słuchania audycji.

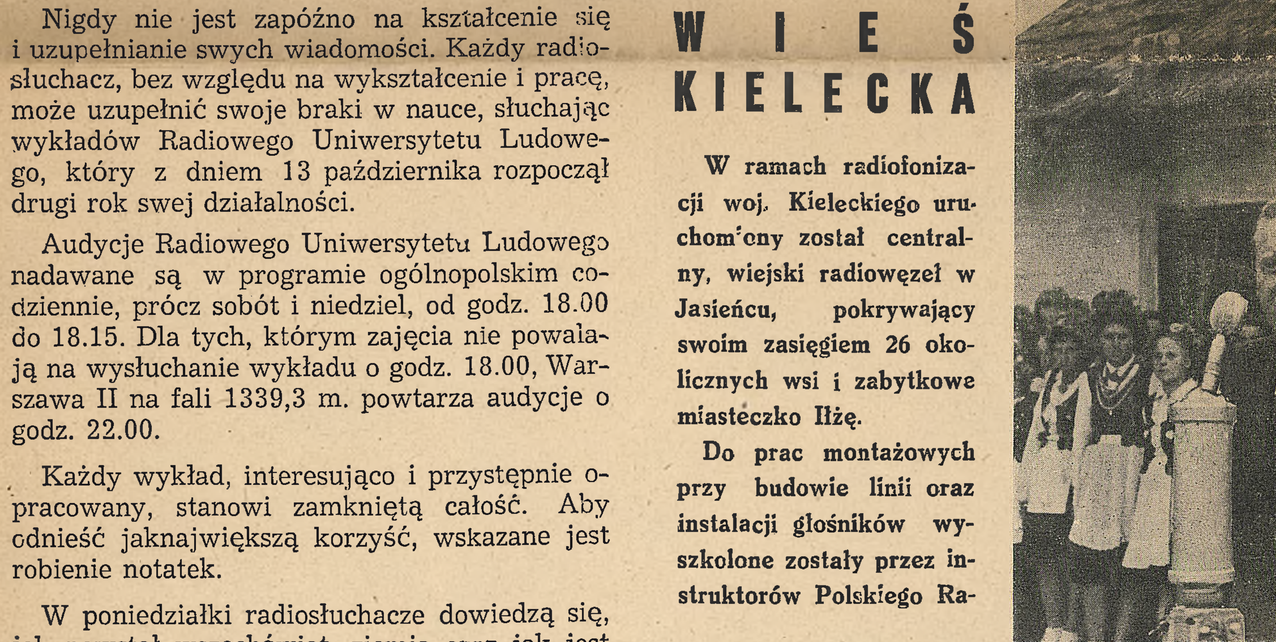
Wszelkich informacji na ten temat udziela Biuro Studiów i Propagandy Polskiego Radia, Warszawa, ul. Noakowskiego 18.

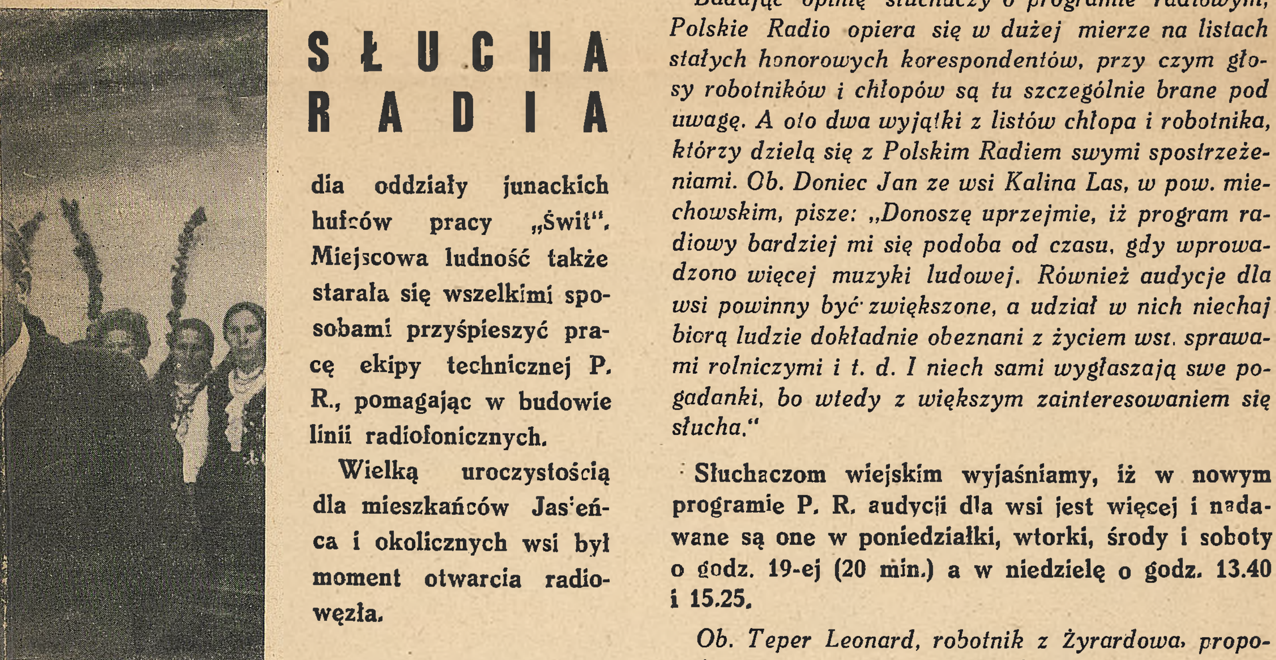
WIEŚ KIELECKA SŁUCHA RADIA

W ramach radiofonizacji woj. Kieleckiego uruchomiony został centralny, wiejski radiowęzeł w Jasieńcu, pokrywający swoim zasięgiem 26 okolicznych wsi i zabytkowe miasteczko Iłżę.

Do prac montażowych przy budowie linii oraz instalacji głośników wyszkolono przez instruktorów Polskiego Radia oddziały junackich hufców pracy „Świt". Miejscowa ludność także starała się wszelkimi sposobami przyspieszyć prace ekipy technicznej P. R., pomagając w budowie linii radiofonicznej.

Wielką uroczystością dla mieszkańców Jasieńca i okolicznych wsi był moment otwarcia radiowęzła.

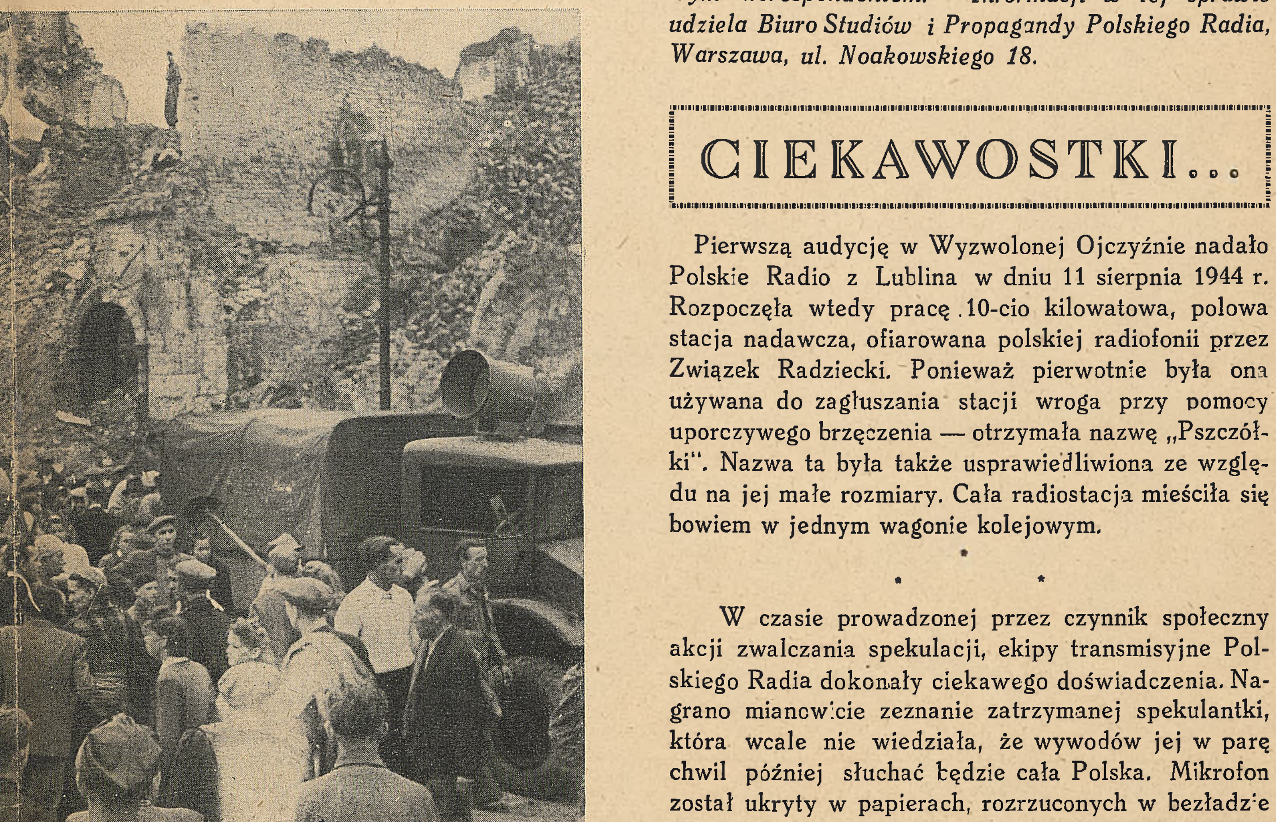

Wicepremier ob. Korzycki przemawia na otwarciu radiowęzła wiejskiego w Jasieńcu.

RADIO ZWIERCIADŁEM ODBUDOWY STOLICY

Wysiłkiem zbiorowym całego narodu odbudowuje się Warszawa. Polskie Radio specjalnie interesuje się postępami prac porządkowych i budowlanych w stolicy.

Słuchając pogadanek, wiadomości informacyjnych i ciekawych reportaży dźwiękowych, radiosłuchacze z terenu całej Polski śledzą postępy odbudowy. Polskie Radio nie tylko informuje. Słowem i piosenką budzi ofiarność społeczeństwa.

Megafony Polskiego Radia umilają w Warszawie pracę przy usuwaniu gruzów.

Głosy radiosłuchaczy

Badając opinię słuchaczy o programie radiowym, Polskie Radio opiera się w dużej mierze na listach stałych honorowych korespondentów, przy czym głosy robotników i chłopów są tu szczególnie brane pod uwagę. A oto dwa wyjątki z listów chłopa i robotnika, którzy dzielą się z Polskim Radiem swymi spostrzeżeniami. Ob. Doniec Jan ze wsi Kalina Las, w pow. miechowskim, pisze: „Donoszę uprzejmie, iż program radiowy bardziej mi się podoba od czasu, gdy wprowadzono więcej muzyki ludowej. Również audycje dla wsi powinny być zwiększone, a udział w nich niechaj biorą ludzie dokładnie obeznani z życiem wsi, sprawami rolniczymi i t. d. I niech sami wygłaszają swe pogadanki, bo wtedy z większym zainteresowaniem się słucha."

Słuchaczom wiejskim wyjaśniamy, iż w nowym programie P. R. audycji dla wsi jest więcej i nadawane są one w poniedziałki, wtorki, środy i soboty o godz. 19-ej (20 min.) a w niedzielę o godz. 13.40 i 15.25.

Ob. Teper Leonard, robotnik z Żyrardowa, proponuje znaczne zwiększenie audycji muzyki słowiańskiej. „Nadszedł już czas — pisze ob. Teper — że przy ogólnej odbudowie naszego życia państwowego i kulturalnego musimy zaszczepić w naszych sercach miłość do muzyki słowiańskich narodów. Poznać tę muzykę jest łatwo za pośrednictwem radia, które swymi koncertami sprawia nam dużą przyjemność."

Uwaga radiosłuchacze ze wsi i środowisk robotniczych! Każdy z Was może zostać stałym honorowym korespondentem. Informacji w tej sprawie udziela Biuro Studiów i Propagandy Polskiego Radia, Warszawa, ul. Noakowskiego 18.

CIEKAWOSTKI...

Pierwszą audycję w Wyzwolonej Ojczyźnie nadało Polskie Radio z Lublina w dniu 11 sierpnia 1944 r. Rozpoczęła wtedy pracę 10-cio kilowatowa, polowa stacja nadawcza, ofiarowana polskiej radiofonii przez Związek Radziecki. Ponieważ pierwotnie była ona używana do zagłuszania stacji wroga przy pomocy uporczywego brzęczenia — otrzymała nazwę „Pszczółki". Nazwa ta była także usprawiedliwiona ze względu na jej małe rozmiary. Cała radiostacja mieściła się bowiem w jednym wagonie kolejowym.

* * *

W czasie prowadzonej przez czynnik społeczny akcji zwalczania spekulacji, ekipy transmisyjne Polskiego Radia dokonały ciekawego doświadczenia. Nagrano mianowicie zeznanie zatrzymanej spekulantki, która wcale nie wiedziała, że wywodów jej w parę chwil później słuchać będzie cała Polska. Mikrofon został ukryty w papierach, rozrzuconych w bezładzie na biurku, tak, że jedynie wtajemniczeni wiedzieli o obecności pracowników Polskiego Radia i ich pracy.

WARTO WIEDZIEĆ:

CHCESZ WIEDZIEĆ CO SIĘ DZIEJE NA SZEROKIM ŚWIECIE - SŁUCHAJ DZIENNIKÓW RADIOWYCH

Najświeższe i najdokładniejsze wiadomości z kraju i zagranicy podają dzienniki radiowe 7 razy dziennie. Wychodząc do pracy, można słuchać wiadomości porannych o godz. 6.15 lub 7.00. W południe, prócz komunikatów z kraju i zagranicy, nadawany jest przegląd prasy stołecznej oraz omówienie artykułów prasy ogólnopolskiej p. t. „Co ciekawego w gazetach". Następnie wiadomości radiowe podawane są o godz. 16.00, 20.00, 23.00 i na zakończenie programu komunikaty „Z ostatniej chwili" o godz. 23.55. W niedzielę o godz. 8.00, 20.00, 23.00 i 23.55.

UWAGA SPORTOWCY!

Niezależnie od aktualnych reportaży dźwiękowych z ważniejszych imprez, komunikaty sportowe podawane są codziennie w ramach ostatnich wiadomości o godz. 23.00 i w niedzielę o godz. 20.50.

UCZMY SIĘ JĘZYKÓW

Znając język obcy, można lepiej poznać kulturę i obyczaje danego narodu. Znajomość języka obcego daje praktyczną korzyść, ułatwiając znalezienie odpowiedniej pracy.

Języków: rosyjskiego i angielskiego można nauczyć się przez radio. Należy tylko pilnie słuchać, notować i starać się nie opuszczać wykładów.

Lekcje angielskiego przeznaczone są dla słuchaczy, którzy posiadają już podstawowe wiadomości o angielskich czasownikach, rzeczownikach i t. zw. rodzajnikach, nadawane będą, począwszy od listopada, w poniedziałki i czwartki o godz. 7.55 oraz powtarzane przez Warszawę II o godz. 17.30.

Język rosyjski — w środy i soboty o godz. 7.55 oraz powtarzany przez Warszawę II o godz. 17.30.

Lekcje języka rosyjskiego drukowane będą w tygodniku „Radio i Świat".

DLA ŚWIATA PRACY

Dużo jest zagadnień, które interesują robotników. Są one poruszane w audycjach dla świata pracy nadawanych w poniedziałki, wtorki, czwartki i soboty o godz. 19.00. W piątki, o godz. 17.15 odbywają się koncerty radiowe dla przodowników świata pracy. A „Przy sobocie po robocie" o godz. 17.00 wszyscy bez wyjątku słuchają wesołej audycji rozrywkowej

TEATR WYOBRAŹNI

Największym teatrem w Polsce jest Teatr Wyobraźni Polskiego Radia, który obsługuje miliony radiosłuchaczy. Słuchowiska radiowe zdobyły już dużą i zasłużoną popularność.

W programie jesienno-zimowym, wchodzącym w życie od dnia 13 października, Teatr Wyobraźni nadaje audycje we wtorki o godz. 16.55, czwartki o godz. 21.00 oraz niedziele, o godz. 16.40. Warszawa II na fali 1339,3 m. transmituje słuchowiska w soboty o godz. 21.00.

MŁODZIEŻ SZKOLNA SŁUCHA RADIA W CZASIE LEKCJI

Miłym i pożytecznym uzupełnieniem programu nauki są szkolne audycje radiowe. W tym roku audycje dla młodzieży szkolnej nadawane są w poniedziałki, środy i piątki o godz. 9.00. Każda audycja obejmie 3 pięciominutówki, omawiające w interesujący sposób wydarzenia historyczne, aktualności oraz życie młodzieży w różnych częściach Polski. Raz w tygodniu, a mianowicie w środę, o godz. 12.30 Polskie Radio nadaje specjalnie opracowany koncert.

Dzieci chętnie gromadzą się przy głośniku.

DZIECI PRZY GŁOŚNIKU

Dzieci doskonale bawią się nie tylko na podwórzu. Nie tylko babunia opowiadać może piękne bajki.

W jesienne wieczory dzieci zgromadzone przy głośnikach radiowych mają uciechę, słuchając audycji dziecięcych. Nadawane są one w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki, o godz. 16.35; w soboty o godz. 16.30 Teatr Wyobraźni P. R. nadaje dla dzieci ciekawe słuchowiska.

SKRZYNKA TECHNICZNA

Wśród słuchaczy Polskiego Radia znajduje się pokaźna liczba radioamatorów, którzy w wolnych chwilach oddają się konstruowaniu odbiorników radiowych, pragnąc poznać wszystkie tajniki radiotechniki. Z nich to rekrutują się słuchacze skrzynki Technicznej Polskiego Radia, która jest nadawana w piątki o godz. 19.00, w opracowaniu inż. Klimczewskiego.

W chwili obecnej Skrzynka Techniczna cieszy się wielką popularnością ze względu na niedostatek odpowiednich czasopism oraz książek z dziedziny radiotechniki. Brak sprzętu radiowego zmusza amatorów radia do remontu najróżnorodniejszych, często mało znanych typów. Duża ilość listów z zapytaniami, na które udzielane są fachowe i wyczerpujące odpowiedzi, świadczy najlepiej o potrzebie tego rodzaju audycji.

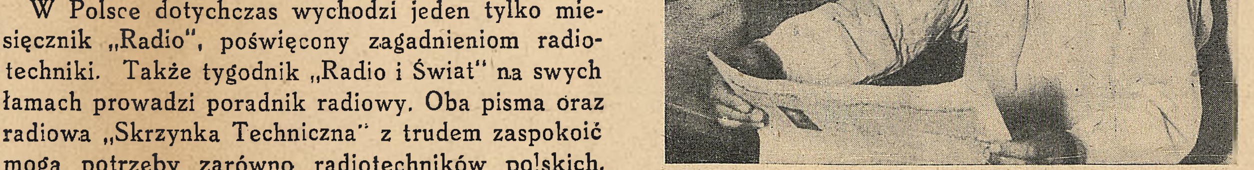
W Polsce dotychczas wychodzi jeden tylko miesięcznik „Radio", poświęcony zagadnieniom radiotechniki. Także tygodnik „Radio i Świat" na swych łamach prowadzi poradnik radiowy. Oba pisma oraz radiowa „Skrzynka Techniczna" z trudem zaspokoić mogą potrzeby zarówno radiotechników polskich, jak i radioamatorów.

AUDYCJE DLA MŁODZIEŻY

Najszerszy krąg zainteresowań posiada młodzież. Wszystko ją interesuje. Ten głód wiadomości stara się zaspokoić Polskie Radio, nadając w poniedziałki, środy i piątki o godz. 16.55 audycje dla młodzieży. Nasi młodzi radiosłuchacze usłyszą w nich słuchowiska, recytacje prozy, recenzje książek, pogadanki sportowe, lotnicze, omówienia wynalazków, zagadki, przegląd wydarzeń, reportaże dźwiękowe i wiele innych ciekawych audycji.

ENCYKLOPEDIA RADIOWA

Dużo jest interesujących zagadnień, które wymagają omówienia. Zajmuje się tym Encyklopedia Radiowa, nadawana we czwartki o godz. 16.45 przez Warszawę II, podając radiosłuchaczom wiele ciekawych szczegółów z rozmaitych dziedzin nauki. Omawiane są przede wszystkim ciekawostki aktualne, interesujące większe grupy radiosłuchaczy. Encyklopedia Radiowa udziela także odpowiedzi na nadesłane pytania.

Piotr Łącki ze wsi Jasieniec po pracy słucha radia.

Wydawca: Polskie Radio. Redaguje: Biuro Studiów i Propagandy, Warszawa, ul. Noakowskiego 18. Administracja: ul. Marszałkowska 56.